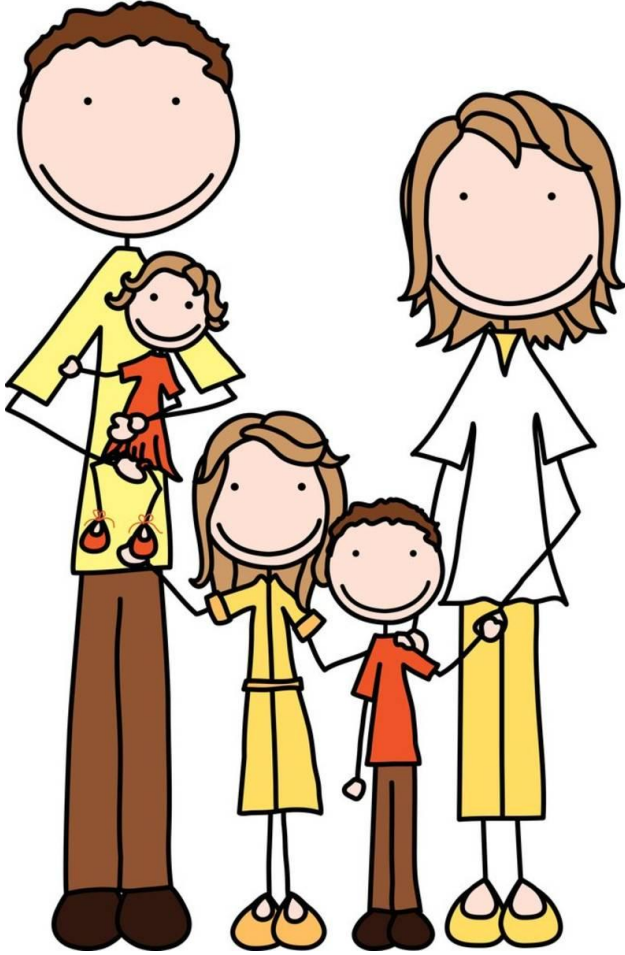

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TEMEL EĞİTİMİ

Sizce insanın en temel hakkı nedir?

İnsan Hakları Bildirgesi

Madde 3:

Yaşamak, özgürlük ve kişi güvenliği herkesin hakkıdır.

Madde 23:

Herkes, çalışma, işini özgürce seçme, **adil ve uygun çalışma şartlarının sağlanması** ve işsizlikten korunma haklarına sahiptir.

Temel hak ve özgürlükler ışığında bazı tanımlamalar yapacak olursak;

İş Sağlığı:

“Tüm mesleklerde çalışanların **bedensel, ruhsal ve sosyal yönden** iyilik hallerinin en üstün düzeyde tutulması, sürdürülmesi ve geliştirilmesi çalışmalarıdır.” (WHO 1950)

İş Sağlığı ve Güvenliği:

İşin yapılması sırasında çeşitli nedenlerden kaynaklanan sağlığa ve güvenliğe zarar verebilecek koşullardan korunmak amacı ile yapılan sistemli ve bilimsel çalışmalardır.

Amacımız:

- Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı sağlamak,
- Çalışanları çalışma ortamından kaynaklanan sağlık ve güvenlik risklerine karşı korumak,
- Çalışanların sağlık, güvenlik ve refahını sağlamak ve geliştirmek,
- Üretimin devamlılığını sağlamak,
- Verimliliđi artırmak olarak sayılabilir.

Neden İş Güvenliği?

Dünyada her 3 dakikada bir iş kazası gerçekleşiyor.

Her 90 dakikada bir kişi sakat kalıyor,

Her 4 saatte bir kişi hayatını kaybediyor.

Türkiye ölümü iş kazalarında Avrupa'da 1. / Dünya'da 3. sırada.

İş Kazası:

Önceden planlanmamış, çoğu kez kişisel yaralanmalara, makinelerin, araç ve gereçlerin zarara uğramasına, üretimin bir süre durmasına yol açan bir olaylara **iş kazası** denir.

- a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
- b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle,
- c) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- d) Emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- e) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında olan kazalar **iş kazasından sayılır.**

Bu sözler sizlere tanıdık geliyor mu?

Öyle yaparsam iş yetişmez.

Bana bir şey olmaz!

Bizde büyük kaza olmaz.

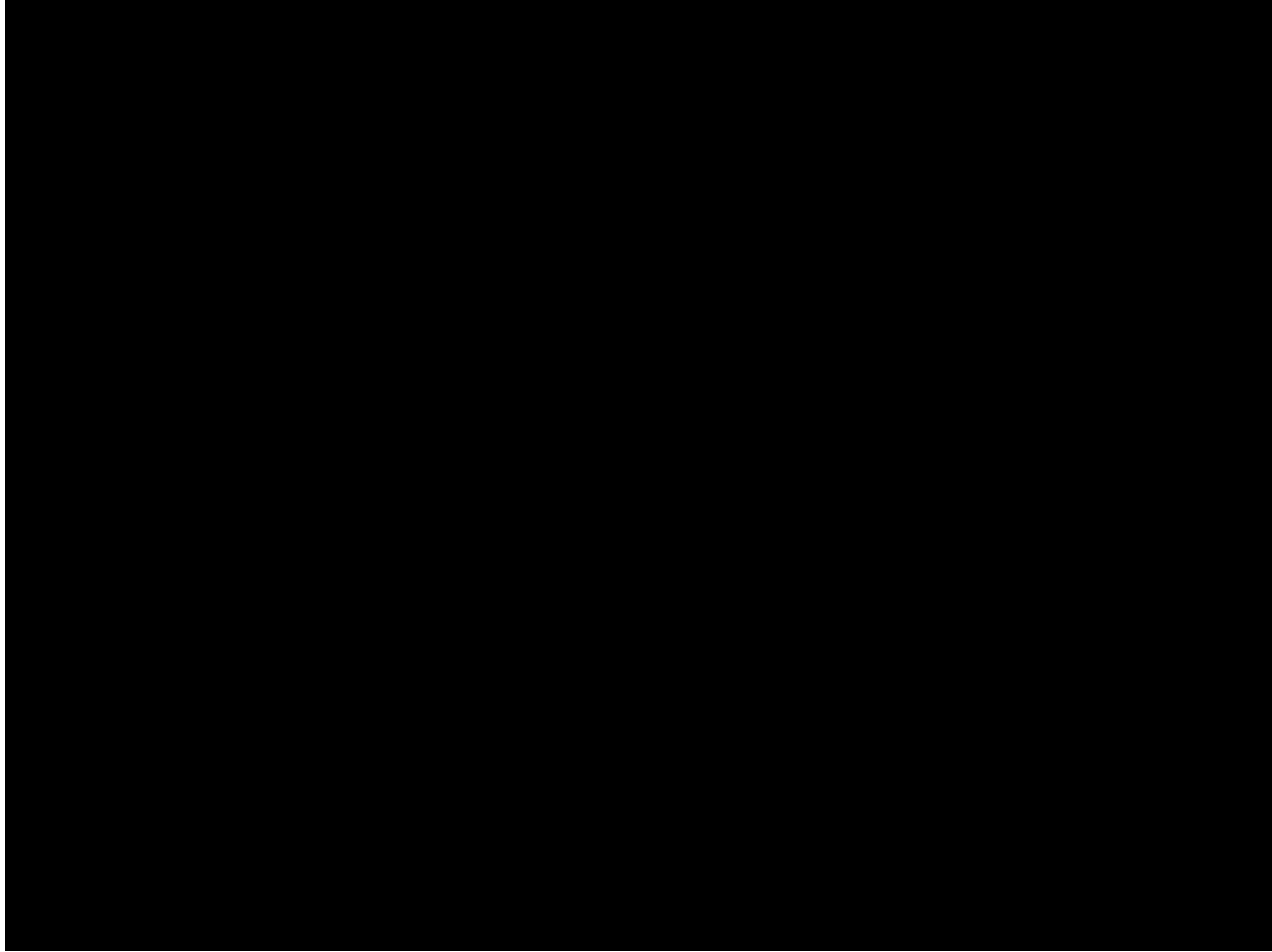
Baret baş ağrısı yapıyor, kulaklık mantar yapıyor, gözlük buhar yapıyor, maskeyle daralıyorum...

20 senedir böyle yapıyorum, daha başıma bir şey gelmedi.

Benim başıma gelmez demeyin. İşte yaşanmış bazı çarpıcı kazalar;

- Emekliliğine 1 yıl kalan demir çelik fabrikası işçisi 600 tonluk pres makinesinin arasından emeklemek suretiyle geçerek, 2450 santigratlık fırında sigarasını yakmaya çalıştı ve hayatını yanarak kaybetti. (Karabük Demir Çelik Fabrikaları)
- Gemi mühendisinin kazan kontrolü yaptığı sırada kapağın kapatılması ve yola çıkan geminin kazanında kalarak hayatını kaybetmesi. (Kocaeli, Dilovası)
- Elektrik direğine yaslanıp ayakkabısındaki taşı çıkarmak için ayağını silkeleyen kişiyi elektrik çarptığını sanan bir başkasının akımdan kurtarmak amacıyla kafasına kürekle vurup öldürmesi. (Rize-Tunca Köyü)
- Bir vatandaşın yatağındaki tahtakurusunu öldürmek için yaptığı ilaçlamadan sonra uykuya dalınca tahatakurularıyla birlikte zehirlenmesi. (Bodrum-Yalıkavak).

İş kazalarının **%98'lik** kısmı alınacak tedbirlerle önlenabilir kazalardır.

Yaşanan her 10 kazadan 9'u **emniyetsiz davranışlardan,** yani **çalışan kaynaklı** problemlerden meydana gelmektedir. Kalan kısım ise **emniyetsiz durumlar** yüzünden oluşmaktadır.

Eğer emniyetsiz durum ve davranışların önüne geçebilirsek, iş kazalarını da engellemiş oluruz.

Emniyetsiz Davranışlar

İnsanın Doğal Yapısı:

- Acelecilik
- İhmalkarlık
- Dalgınlık, Dikkatsizlik
- Aşırı Hız
- Şakalaşma
- Tehlikeli Çalışma

Yapısal Uyumsuzluk:

- Fiziksel Yetersizlik

Eğitim Noksanlığı:

- Yetersiz Bilgi
- Yetersiz Tecrübe

Emniyetsiz Davranışlar

Emniyetsiz Durumlar

Ekipmanlar:

Bakımı Yapılmamış Ekipman

Hasarlı Ekipman

Ekipmanın Yanlış Kullanımı

Yetersiz Koruyucu Ekipman

Uygun Olmayan Ekipman Kullanımı

Uygun Olmayan Muhafazalar

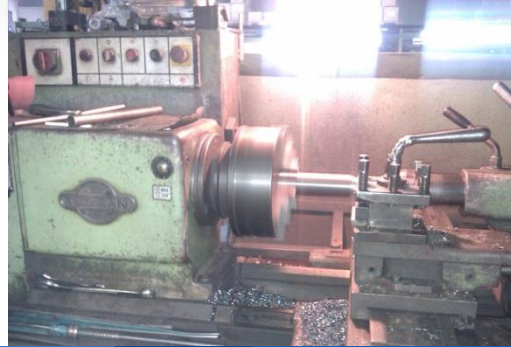
Yetersiz Uyarı Sistemi

İşyeri Düzensizliği:

Zemin Kirliliği

Dağınık Ve Düzensiz Çalışma Ortamı

Denetim Noksanlığı

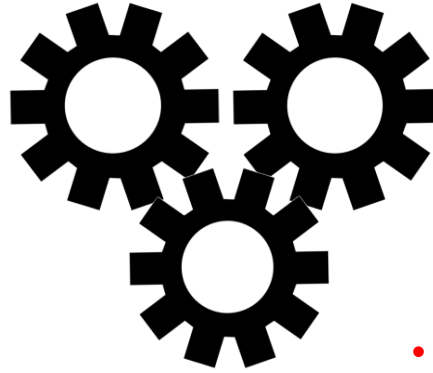
İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemek için herkese bir takım **sorumluluklar** düşer.

DEVLET

- Yasalar Çıkarmak
- Denetlemek
- Alt yapı oluşturmak

İşçiler de iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan **her türlü önleme uymakla** yükümlüdürler.

ÇALIŞAN

İŞVEREN

- Gerekli **her türlü önlemi almak,**
- Araç ve gereçleri **noksansız bulundurmak,**
- İsg önlemlerine uyulup uyulmadığını **denetlemek,**
- İşçileri karşı karşıya buldukları mesleki riskler, alınması gerekli tedbirler, **yasal hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmek,**
- Gerekli **iş sağlığı ve güvenliği eğitimi** vermek zorundadırlar.

İş Kanunu Madde 25:

H- İşçinin yapmakla ödevli bulunduğu görevleri kendisine hatırlatıldığı halde yapmamakta ısrar etmesi.

I- İşçinin kendi isteği veya savsaması yüzünden işin güvenliğini tehlikeye düşürmesi, işyerinin malı olan veya malı olmayıp eli altında bulunan makineleri, tesisatı veya başka eşya ve maddeleri otuz günlük ücretinin tutarıyla ödeyemeyecek derecede hasara ve kayba uğratması halinde;

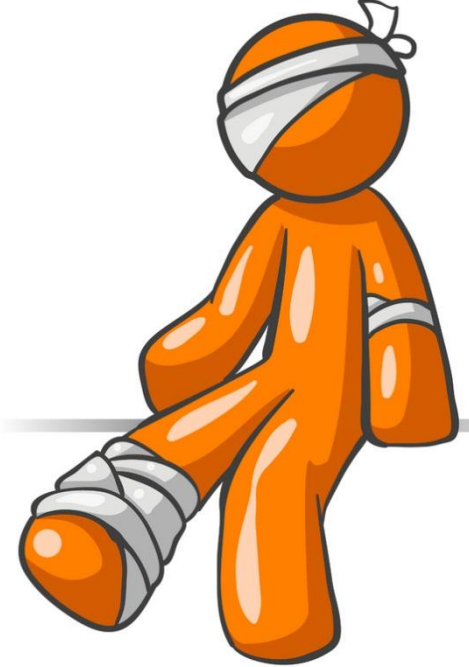
İŞVEREN VEYA VEKİLİ TARAFINDAN
İŞ AKİDLERİNİ
TAZMİNATSIZ OLARAK FESHEDEBİLİR.

Sosyal Sigortalar Kanunu

Madde 110:

Kasdi bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan veya hastalana sigortalıya **geçici iş göremezlik ödeneği ve sürekli iş göremezlik geliri verilmez.** Sigortalıya yalnız gerekli sağlık yardımları yapılır.

Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

1) Tüm yaralanmalar ve ucuz atlatmalar anında kısım amirine bildirilecek ve yaralanmalara ilk müdahale revirde yapılacaktır.

Ucuz Atlatma (Ramak Kala): Yaralanmaya, hastalığa veya hasara yol açmayan olaylara denir. Ucuz atlatmalar kazaların habercisidir.

Örneğin:

- **Yürürken yukarıdan tam yanınıza bir parça düşerse,**
  - **Yerde duran bir parçalara takılıp tökezlerseniz,**
  - **Kaygan zeminde kayıp yere düşmezseniz,**
- Hemen Haber Verin!!!**

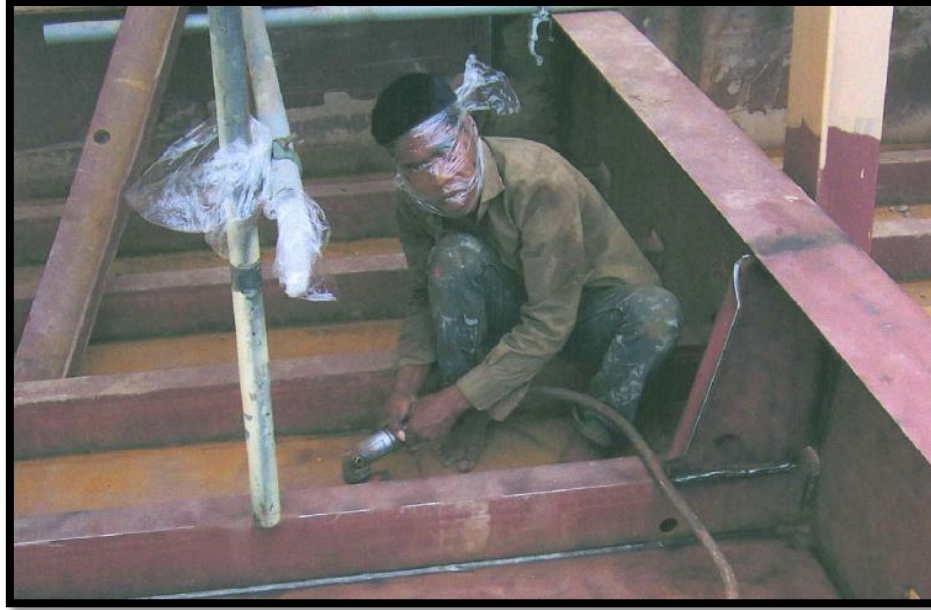
Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

2) Her türlü yasak, zorunluluk ve ikaz işaretlerine uyulacaktır.

Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

3) Çalışma sırasında iş elbisesi, iş ayakkabıları, işin gerektirdiği kişisel koruyucu ekipman ve uygun el aletleri kullanılacaktır.

Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

4) Çalışma sırasında sarkan giysi, kolye, künye, yüzük, saat ve güneş gözlüğü takılmayacaktır.

Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

- 5) Alkol ya da başka bir uyuşturucu tesirinde olan ya da bunları taşıyan kişiler tesise giremez.
- 6) Depo ve üretim alanlarında uyumak yasaktır.
- 7) İşyerlerine ateşli silah ve bıçak sokmak yasaktır.
- 8) Belirtilen yerler haricinde yemek içmek ve sigara kullanmak yasaktır.

Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

9) Vücut ve giysi temizlemek amacı ile basınęlı hava kullanmak yasaktır.

Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

10) İşyeri sahası içerisinde koşmak, bağırarak, birşey fırlatmak, boğuşmakve fiziksel şakalar yapmak yasaktır.

11) Çalışma yerleri ve yollar her zaman temiz ve düzenli tutulacaktır.

12) Yetkili olmayan kişinin herhangi bir makine veya ekipman üzerinde tamir/bakım yapması ve kullanması yasaktır.

Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

13) Bir emniyet sisteminin (örn: makine muhafazalarının) herhangi bir şekilde görev yapamaz hale getirilmesi yasaktır.

Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

14) Herhangi bir nedenle sökülen muhafazalar makine çalıştırılmadan önce yerine takılmalıdır.

15) Makine başından ayrılan operatör makinesini çalışır durumda bırakmamalıdır.

16) Tüm elektrik kutu ve panel kapakları kapalı bulundurulacak, bunların içerisine yabancı cisimler konulmayacaktır.

Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

17) İşyerlerine ne amaçla olursa olsun kullanımı onaylanmamış bir kimyasal madde sokulması yasaktır.

18) Tüm kimyasal maddeler mümkün ise orjinal ambalajı içerisinde, değilse uygun kaplar içerisinde ve **mutlaka etiketli şekilde** bulundurulmalıdır.

Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

19) Tüm kimyasal maddelerle göz teması ve aşırı kullanımdan kaçınılacak, yeterli havalandırma ile kullanılacaktır.

20) Temizlik amacı ile benzin, tıksın, alkol ve aseton gibi parlayıcı maddeler kullanılmayacaktır.

Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

21) En yakın yangın söndürücüsü, alarm düğmesi ve acil çıkış kapısının yeri herkes tarafından bilinecek, yangın ekipmanlarının önü kapatılmayacaktır.

22) Herhangi bir asılı ağırlığın altında ya da açılan bir makinanın önünde durmak yasaktır.

Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları

23) Ağır nesnelere kaldırma kurallarına uyulmalıdır.

24) İstif kurallarına uyulmalıdır.

25) Yüksek yerlerden atlanmamalıdır. (Araç, rampa vb.)

26) Hayatınızı tehdit eden bir durumla karşılaştığınızda yaptığınız işi derhal bırakarak amirinize bilgi veriniz.

Genel İş Sağlığı ve Güvenliği Kurallarını **ihlal edenler hakkında** gerekli **yasal yaptırımlar** uygulanacaktır.

Not : İşçi ücretinden ceza olarak kesilen paralar işçilerin eğitimi ve sosyal işleri için kullanılıp harcanmak üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı hesabında toplanır.

Kaynakça

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının sitesinden alınmıştır.

Teşekkür Ederim...